

Okkara serfrøðingur, Johan Jacobsen, cand.Mag í arabiskum, við servitan um Sýria og arabiska heiminn

Friðarættlan fyri Sýria:

SÝRAR Í ÚTLEGD EISINI TIL FÓLKAATKVØÐU

18. desember 2015 bleiv resolútiónum nummar 2254 einmælt samtykt í Trygdarráðnum hjá ST. Samtyktin staðfestir, at sýriska fólkið, eina og aleina, skal avgera hvør skal stýra teirra landi. Eisini sýrar í útlegd skulu hava atkvøðurætt til eitt komandi tjóðartings- og forsetaval. Hetta valið skal vera hildið undir eftirliti av ST-valeygleiðarum innan 18 mánaðir

JOHAN JACOBSEN

ST-Friðarættlanin er ambitiøs av fleiri grundum. Millum annað tí hon fevnir eisini um sýrar í útlegd. Um ættlanin eydnast til fulnar kann ein hóma møguleikarnar fyri at fleiri av hesum sýrum kunnu venda heimaftur.

ST-samtyktin sigur soleiðis, at eisini teir sýrar við valrætti, ið júst eru komnir til Íslands fáa møguleikan at velja, hvussu forsetin í heimlandinum skal eita. Tilsamans koma 55 sýrar til Íslands í hesum umfarinum. Hesi eru kvotuflóttafólk, ið koma úr ST-legum í Libanon. Og somuleiðis

skulu teir av teimum 4 milliónum sýrum uttanfyri Sýria, við valrætti, fáa ávirkan á gongdina í heimlandinum. Fleiri av hesum eru í Turkalandi, Jordan og Libanon, og so umleið ein millión eru komnir til Evropa og eisini fleiri til Norðurlond. Hetta verður uttan iva trupult at samskipa og ein risastór uppgáva hjá ST at samskipa. Eitt nú er staðfesting av tjóðskapi í samband við málsviðgerð hjá útlandingamyndugleikunum ikki altíð líka lætt at staðfesta og kann verða tíðarkrevjandi, tá ið samleikaprógv mangla.

Men ST-samtyktin frá desember 2015 tekur støðið í rættinum hjá sýriska fólkinum til fólkaræðisliga ávirkan og eisini í liðingini hjá

sýriska fólkinum gjøgnum 5 ára langa borgarakríggið. Ban Ki-Moon heitti á leiðarar um at vísa leiðaraevni og vísa veg fram til frið, nú eitt høvi er til tess.

Óvist er um áheitanin hjá ST-forsetanum er tikin í álvara og nóg skal uppá pláss aðrenn fólkaatkvøða verður hildin í Sýria. Men hóast sannlíkt er, at tíðarættlanin verður broytt og stígur kemur í, so stendur tað eftir í samtyktini, at ein fólkaatkvøða skal haldast, har sýrar í útlegd eisini hava atkvøðurætt.

Ymiskar støður

Tað eru uttanríkismálaráðharrarnir John Kerry og Sergei Lavrov, ið føra stríðandi partarnar saman

til tingingarborðið. At samskiptið millum Russland og USA, og eitt nú Stórabretland, kundi verið betri er eingin loyna og hetta skundar heldur ikki undir hesa týðningarmiklu tilgongd fyri friði. Herfyri skýrði amerikanski figgjarmálaráðharrin Putin at vera korrúptan og bretskur dómari ákærir russiska forsetan at hava góðkent morðið á fyrrverandi russiska njósnaran, Aleksander Litvinenko. Soleiðis kundi samskiptið verið betri.

Smálutir í amerikonsku uppleggnum til friðartingarnar er líkið út til almenningin - neyvan av misgáum. Friðarættlanin inniheldur krøv, ið partarnir báðu megin hava sett fram, og ikki minst krøv,

ið stórveldini Russland og USA nikka til, og sum ST-útnevndi friðartingarnarleiðarin Staffan de Mistura evnar til. Tað sigst, at russar játtadu seg til avtaluna um at fólkaatkvøða skal fara fram undir ST-eftirliti, afturfyri at amerikanarar gingu við til at Assad forseti situr til endan á skiftistíðini, ið endar við eini fólkaatkvøðu.

At Russland er gingið við til hesar treytir er ikki júst soleiðis sum stjórnin í Damaskus hevði ímyndað sær tað. Serliga hetta við at sýrar í útlegd skulu hava atkvøðurætt, sigst vera ein trupulleiki, umframt at ST skal hava eftirlit við eini møguliga komandi atkvøðu. Stjórnin í Damaskus ynskir at forsetavalið verður í 2021, og neyðugt er ikki